

*** 1. feladat (12+12=24 pont)**

Számítsuk ki az $\int_H f$ integrál értékét, ahol

a)

$$f(x, y) := 2xy \quad ((x, y) \in \mathbb{R}^2),$$

H pedig az $y = x$ és $y = x^2$ egyenletű alakzatok által határolt korlátos tartomány;

b)

$$f(x, y, z) := \sqrt{x^2 + y^2} \quad ((x, y, z) \in \mathbb{R}^3),$$

$$H := \{(x, y, z) \in \mathbb{R}^3 \mid x^2 + y^2 \leq 4, 0 \leq z \leq x^2 + y^2\}.$$

Mo. a)

$$H = \{(x, y) \in \mathbb{R}^2 \mid 0 \leq x \leq 1, x^2 \leq y \leq x\}, \quad (2\text{p}).$$

H normáltartomány, f folytonos H -n (1p), tehát:

$$\int_H f \stackrel{(2\text{p})}{=} \int_0^1 \int_{x^2}^x 2xy \, dy \, dx \stackrel{(2\text{p})}{=} \int_0^1 [xy^2]_{y=x^2}^x \, dx \stackrel{(2\text{p})}{=} \int_0^1 x^3 - x^5 \, dx \stackrel{(2\text{p})}{=} \left[\frac{x^4}{4} - \frac{x^6}{6} \right]_{x=0}^1 \stackrel{(1\text{p})}{=} \frac{1}{12}.$$

b) Hengerkoordinátákkal

$$\begin{aligned} \int_H f \stackrel{(4\text{p})}{=} \int_0^2 \int_0^{2\pi} \int_0^{r^2} f(r \cos(\varphi), r \sin(\varphi), z) \cdot r \, dz \, d\varphi \, dr &\stackrel{(2\text{p})}{=} \int_0^2 \int_0^{2\pi} \int_0^{r^2} r^2 \, dz \, d\varphi \, dr \stackrel{(2\text{p})}{=} \\ &= 2\pi \int_0^2 r^4 \, dr \stackrel{(2\text{p})}{=} 2\pi \left[\frac{r^5}{5} \right]_{r=0}^2 \stackrel{(2\text{p})}{=} \frac{64\pi}{5}. \end{aligned}$$

(Normáltartományos próbálkozásért maximum 2 pont adható.)

*** 2. feladat (10 pont)**

Legyen $f : \mathbb{R} \rightarrow \mathbb{R}$ abszolút integrálható függvény. Fejezzük ki az

$$\mathcal{F}(x \mapsto f(2x + 3))$$

Fourier-transzformáltat az f függvény Fourier-transzformáltjának segítségével.

Mo. Minden $\omega \in \mathbb{R}$ esetén

$$\mathcal{F}(x \mapsto f(x + 3))(\omega) = e^{3i\omega} \mathcal{F}(f)(\omega) \quad (5\text{p})$$

$$\mathcal{F}(x \mapsto f(2x + 3))(\omega) = \frac{1}{2} e^{3i\frac{\omega}{2}} \mathcal{F}(f)\left(\frac{\omega}{2}\right) \quad (5\text{p})$$

Alternatív megoldás a Fourier-transzformált definíciójával, majd a $t = 2x + 3$, ($x = \frac{t}{2} - \frac{3}{2}$, $dx = \frac{1}{2} dt$) helyettesítéssel:

$$\mathcal{F}(x \mapsto f(2x + 3)) = \int_{-\infty}^{\infty} e^{-i\omega x} f(2x + 3) \, dx = \quad (2\text{p})$$

$$= \int_{-\infty}^{\infty} e^{-i\omega\left(\frac{t}{2} - \frac{3}{2}\right)} f(t) \frac{dt}{2} = \quad (5\text{p})$$

$$= \frac{1}{2} e^{\frac{3}{2}i\omega} \mathcal{F}(f)\left(\frac{\omega}{2}\right). \quad (3\text{p})$$

3. feladat (6+10=16 pont)

a) Pontosan milyen $\alpha \in \mathbb{R}$ esetén konvergens a $\sum_{n \in \mathbb{N}^+} \frac{1}{n^\alpha}$ sor?

b) Bizonyítsuk az a) pontban megfogalmazott állítást $\alpha \neq 1$ esetén. (Az előadáson tanult tételt felhasználhatunk a bizonyításban.)

Mo. a) A $\sum_{n \in \mathbb{N}^+} \frac{1}{n^\alpha}$ numerikus sor pontosan akkor konvergens, ha $\alpha > 1$. **(6p)**

b) Ha $\alpha \leq 0$, akkor az $(\frac{1}{n^\alpha})_{n \in \mathbb{N}}$ sorozat nem tart 0-hoz, tehát $\sum_{n \in \mathbb{N}^+} \frac{1}{n^\alpha}$ divergens. **(2p)**

Ha $0 < \alpha \neq 1$, akkor

$$\begin{aligned} \int_1^{+\infty} \frac{1}{x^\alpha} dx &\stackrel{(1p)}{=} \lim_{b \rightarrow +\infty} \int_1^b \frac{1}{x^\alpha} dx \stackrel{(1p)}{=} \lim_{b \rightarrow +\infty} \left[\frac{x^{1-\alpha}}{1-\alpha} \right]_{x=1}^b \stackrel{(1p)}{=} \\ &= \lim_{b \rightarrow +\infty} \frac{b^{1-\alpha}}{1-\alpha} - \frac{1}{1-\alpha} \stackrel{(2p)}{=} \begin{cases} +\infty & , \text{ ha } 0 < \alpha < 1 \\ \frac{1}{\alpha-1} & , \text{ ha } \alpha > 1, \end{cases} \end{aligned}$$

tehát az integrálkritérium alapján **(2p)** $\alpha > 1$ esetén $\sum_{n \in \mathbb{N}^+} \frac{1}{n^\alpha}$ konvergens, $0 < \alpha < 1$ esetén pedig divergens **(1p)**.

4. feladat (plusz 10 pontért)

Adjunk példát olyan $(f_n)_{n \in \mathbb{N}}$ függvénysorozatra, amely pontonként konvergens a $[0, 1]$ intervallumon, minden $n \in \mathbb{N}$ esetén f_n Riemann-integrálható a $[0, 1]$ intervallumon, $f := \lim_{n \rightarrow \infty} f_n$ Riemann-integrálható

$[0, 1]$ -en, továbbá az $\left(\int_0^1 f_n \right)_{n \in \mathbb{N}}$ számsorozat konvergens és $\int_0^1 f_n \xrightarrow{n \rightarrow \infty} \int_0^1 f$

Mo. Egy lehetséges példa: minden $n \in \mathbb{N}$ és $x \in \mathbb{R}$ esetén legyen

$$f_n(x) := \begin{cases} n^2 x & , \text{ ha } 0 \leq x < \frac{1}{n} \\ 2n - n^2 x & , \text{ ha } \frac{1}{n} \leq x \leq \frac{2}{n} \\ 0 & , \text{ ha } x \in \mathbb{R} \setminus [0, \frac{2}{n}] \end{cases} \quad (6p)$$

Ekkor $\lim_{n \rightarrow \infty} f_n \equiv 0$ **(2p)**, továbbá minden $n \in \mathbb{N}$ esetén $\int_0^1 f_n = 1$ **(2p)**.